

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **MUDr. L. S.**, proti odporcovi **R.**, IČO: X., zastúpenému JUDr. M. T., **o určenie neplatnosti ukončenia poistenia**, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 7 C 130/2010, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. mája 2011, sp.zn. 10 Co 35/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením z 12. novembra 2010, č.k. 7 C 130/2010-223 zamietol návrh odporcu na postúpenie veci Okresnému súdu Košice I, keď mal za to, že v danej veci je súdom miestne príslušným podľa § 87 písm. f/ O.s.p., nakoľko ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Uviedol, že ustanovenie § 87 O.s.p. umožňuje navrhovateľovi vybrať si medzi všeobecným súdom odporcu (§ 85 O.s.p.) a súdom uvedeným v ustanovení § 87 O.s.p. Navrhovateľ využil právo výberu a vykonal voľbu príslušnosti danej na výber, ktorá mu prislúchala. Právo voľby bolo možné vykonať vzhľadom na skutočnosť, že odporca má všeobecný súd.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporcu uznesením z 19. mája 2011, sp.zn. 10 Co 35/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sporom zo spotrebiteľskej zmluvy je spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 87 písm. f/ O.s.p. nerozlišuje medzi spormi zo spotrebiteľskej zmluvy ohľadom existencie/neexistencie neprijateľných zmluvných podmienok a následkov z tohto

plynúcich a inými spormi. Je preto potrebné aplikovať extenzívny výklad predmetného ustanovenia, pretože miestna príslušnosť je daná na výber vo všetkých sporoch zo spotrebiteľských zmlúv, ako zo zmlúv bez ohľadu na právnu formu uzatváraných medzi dodávateľom a spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie odporca, ktorý navrhol, aby dovolací súd uznesenia odvolacieho a prvostupňového súdu zmenil a určil, že miestne príslušným súdom na konanie je Okresný súd Košice I, alternatívne, aby uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie prvostupňového súdu, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. g/ O.s.p a § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Namietal, že rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu odporcu na postúpenie veci Okresnému súdu Košice I, došlo k porušeniu základného práva odporcu nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantovaného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Mal za to, že v danom prípade je podľa § 84 O.s.p. miestne príslušný Okresný súd Košice I, nakoľko sídlo odporcu je v K.. Podľa názoru odporcu v danej veci nevznikol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ale predmetom sporu je výlučne určenie, či tu právny vzťah je, alebo nie je v zmysle § 80 O.s.p. Mal za to, že spor sa môže týkať spotrebiteľskej zmluvy, ale nejde o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, t.j. o spor týkajúci sa otázok vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy. V dovolaní poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vzťahujúce sa na danú vec. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Navrhovateľ sa k dovolaniu odporcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovolaním, nevykazuje znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania odporcu vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení odvolací súd nezistil.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia o existencii vady konania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. g/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Odporca v súvislosti s uvedenou vadou konania namietal, že rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu odporcu na postúpenie veci Okresnému súdu Košice I, došlo k porušeniu základného práva odporcu nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantovaného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústava Slovenskej republiky základné právo na zákonného sudcu upravuje v čl. 48 ods. 1, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Označené základné právo sa výslovne spája s osobou sudcu, nie so súdom. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. So sústavou súdov priamo súvisí aj príslušnosť súdu o veci rozhodnúť upravená Občianskym súdnym poriadkom, a tým aj osoba zákonného sudcu, za ktorého treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu (I. ÚS 52/97, II. ÚS 87/01, III. ÚS 116/06). Nevyhnutným predpokladom na to, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci tým súdom, ktorý je podľa zákona (Občiansky súdny poriadok) na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný.

Podľa § 84 O.s.p. na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 85 ods. 2 O.s.p. všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v obvode ktorého má právnická osoba sídlo.

Podľa § 87 písm. f/ O.s.p. popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Pojem spotrebiteľská zmluva možno vymedziť v širšom a užšom zmysle. Za spotrebiteľské zmluvy v širšom zmysle možno považovať akékoľvek zmluvy uzavierané medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pri ktorých spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmlúv, na ktoré treba aplikovať príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide. Spotrebiteľské zmluvy v užšom zmysle predstavujú osobitný typ zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať ich obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela, a na ktoré treba aplikovať predovšetkým úpravu o neprijateľných podmienkach, ako aj príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide. Pri týchto zmluvách platí aj všeobecná zásada uvedená v § 53 ods. 4 písm. a/ Občianskeho zákonníka, a to, že za neprijateľné podmienky treba považovať tie, s ktorými sa spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

Dovolací súd po preštudovaní spisu dospel k záveru, že v danej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Odporca pri uzatváraní poisťnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, preto je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za dodávateľa; navrhovateľ ako fyzická osoba pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné považovať ho v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka za spotrebiteľa a predmetnú poisťnú zmluvu posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu. Keďže odporca má všeobecný súd (§ 85 O.s.p.), miestna príslušnosť sa v danom prípade riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o miestnej príslušnosti danej na výber, konkrétne § 87 písm. f/ O.s.p., podľa ktorého popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Miestna

príslušnosť v danej veci teda vyplýva z možnosti účastníka zvoliť si spomedzi dvoch miestne príslušných súdov (§ 87 O.s.p.). Navrhovateľ ako spotrebiteľ mal právo výberu medzi všeobecným súdom odporcu (§ 85 O.s.p.) a súdom uvedeným v ustanovení § 87 písm. f/ O.s.p., ktoré právo aj využil. Vzhľadom na uvedené má dovolací súd za to, že súd prvého stupňa správne rozhodol o svojej miestnej príslušnosti na konanie vo veci a o zamietnutí návrhu odporcu na postúpenie veci Okresnému súdu Košice I. Odvolací súd taktiež rozhodol správne, keď toto rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. Rozhodnutím súdov nižších stupňov teda nedošlo k porušeniu práva odporcu na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Nie je preto opodstatnená námietka odporcu o existencii vady zakladajúcej prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako namietal dovolateľ v podanom dovolaní, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), a dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. decembra 2011

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová